

Zapisnik

sestanka upravljalcev vodnih virov Pomurja, z dne 03.12.2009

Osnovni vir pitne vode v Pomurju je podtalnica, ki se večinoma brez posebne obdelave črpa v vodovodna omrežja. Kvaliteto pitne vode določata Pravilnik o pitni vodi in notranja kontrola po sistemu HACCP. Skladnost pitne vode z veljavno zakonodajo kontrolira ZZV M.Sobota, ki v skladu z notranjo kontrolo (HACCP) odvzema vzorce za redne mikrobiološke in kemijske preiskave, zlasti na vsebnost nitratov in pesticidov. Nadzor nad kvaliteto pitne vode se v obliki občasnih preskušanj izvaja v okviru državnega monitoringa. Vsi ostali izredni pojavi v pitni vodi se spremljajo v okviru izrednega nadzora, katerega vrsta in obseg se spreminjata glede na vzrok in lokacijo.

Največji problem pitne vode v Pomurju predstavljajo nitrati in pesticidi. Med pesticidi je to zlasti atrazin, katerega uporaba ni več dovoljena, zato se njegove koncentracije že nekaj časa znižujejo. Zamenjujejo ga drugi pripravki, zlasti na bazi metolaklora. Upravljalci vodovodnih sistemov Pomurja ugotavljamo, da sta njegova metabolita metolaklor ESA in metolaklor OXA prisotna v podtalnici in se občasno pojavljata tudi v pitni vodi. Njuna vsebnost v pitni vodi, ugotovljena v okviru državnega monitoringa v letih 2008 in 2009, je razvidna iz spodnje preglednice.

VODOVODNI SISTEM	2008		2009	
	Metolaklor-ESA (µg/l)	Metolaklor-OXA (µg/l)	Metolaklor-ESA (µg/l)	Metolaklor-OXA (µg/l)
MV M. Sobota	0,22	<0,10	0,12; 0,28	<0,10
MV Ljutomer-Lukavci	0,90	<0,10	1,70; 1,50; 1,10	0,30; 0,24; 0,15
MV Ljutomer-Mota	0,470	<0,10	0,51	<0,10
MV G. Radgona-omrežje G. Radgona	3,10	<0,10	3,00	<0,10
MV G. Radgona-omrežje Radenci	3,10	<0,10	3,00	<0,10
VV Noršinci	1,20	0,130	1,40	0,16
VV Gradišče	0,17	<0,10	*	*
VV Krajna	2,50	0,140	*	*
VV Rankovci	0,150	<0,10	*	*
VV Petanjci	0,890	<0,10	2,10	0,38
VV Vanča vas	0,180	<0,10	0,31	<0,10
VV Borejci	*	*	1,30	0,11
VV Sodišinci - M. Petrovci	*	*	0,16	<0,10
VV Gorica	1,60	<0,10	*	*
VV Ivanci	1,00	<0,10	*	*
VV Turnišče	0,430	<0,10	0,51	<0,10
VV Kobilje	2,00	<0,10	2,30	<0,10
VV V. Polana	0,480	<0,10	0,61	<0,10
VV M. Polana	0,230	<0,10	0,18	<0,10
VV Dobrovnik	0,390	<0,10	0,40	<0,10
VV Strehovci	*	*	0,32	<0,10
VV Hotiza	0,450	<0,10	0,73	<0,10
VV Črenšovci	0,310	<0,10	0,39	<0,10
VV Žižki	0,910	<0,10	1,00	<0,10
VV Dol. Bistrica	0,140	<0,10	0,17	<0,10
VV Gor. In Sr. Bistrica	<0,10	<0,10	0,13	<0,10
VV Trnje	0,820	<0,10	0,83	<0,10
VV Dokležovje	<0,10	<0,10	0,15	<0,10
VV Melinci	<0,10	<0,10	0,25	<0,10
OV Apače	0,15	<0,10	0,68	<0,10
VV Odranci	0,510	<0,10	0,54	<0,10

Vod. sistem Beltinci	0,330; 0,320	<0,10 <0,10	0,330; 0,350	<0,10 <0,10
VV Mala Nedelja	0,280	0,120	<0,10	<0,10
VV Bučečevci	0,220	<0,10	0,27	0,17
VV Hrastje mota	*	*	0,89	<0,10
VV Sovjak I.	*	*	0,16	<0,10
VV Trdkova	*	*	0,71	<0,10
VV Mlajtinci	*	*	2,70	<0,10
VV Stavešinci	*	*	0,74	<0,10
VV Bunčani	*	*	0,93	<0,10

* občasni monitoring ni bil izvajan

Iz ocene tveganja, ki jo je izdelal ZZV Maribor, je razvidno, da glede na do sedaj znane toksikološke podatke o vplivu metolaklor, S - metolaklor in metabolitov metolaklor ESA in metolaklor OXA na zdravje ljudi ter glede na razpoložljive podatke o koncentracijah teh spojin v pitni vodi, se ocenjuje, da izmerjene koncentracije na pipi uporabnika in posledični vnosi v organizem v primeru oskrbe s pitno vodo na območju Pomurja, ne predstavljajo tveganja za zdravje ljudi, vključno z malimi otroci in dojenčki, in s tem pomembnega javno zdravstvenega problema, saj vnos, ob upoštevanju najvišjih izmerjenih koncentracij na pipi uporabnika in izračunu vnosa metolaklor, S- metolaklor in metabolitov metolaklor ESA in metolaklor OXA preko vode v skladu z metodologijo svetovne zdravstvene organizacije (WHO), ne preseže 10 % skupnega dnevnega vnosa (TDI). Ugotovljene vrednosti so sicer višje od predpisanih, so pa tudi precej nižje od priporočil svetovne zdravstvene organizacije, ki je za pitno vodo določila mejno vrednost 10 µg/l in temelji na dopustnem dnevnem vnosu 3,5 µg/kg telesne teže.

Nadzor nad metolaklorom in njegovimi metaboliti s Pravilnikom o pitni vodi ni eksplicitno določen, kljub temu se upravljavci vodovodnih sistemov Pomurja, v katerih je bila v okviru državnega monitoringa ugotovljena njegova povišana vrednost trudimo, da bi našli ustrezne rešitve. Vsi v preglednici navedeni rezultati namreč predstavljajo neskladnost s Pravilnikom o pitni vodi. Največja ovira so neurejene pravne podlage o varovanju vodnih virov, kar omejuje ukrepanje ustreznih inšpekcijskih služb.

Problematika reševanja teh odstopanj je precej zahtevna tako s tehnološkega kot tudi finančnega vidika ter presega možnosti in kompetence upravljavcev vodovodnih sistemov Pomurja, zato pozivamo vse pristojne institucije (Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za zdravje in Ministrstvo za kmetijstvo), da pospešijo postopke za izgradnjo Pomurskega vodovoda, oziroma čim prej zagotovijo ustrezne pravne podlage glede zaščite vodnih virov in nudijo ustrezno strokovno pomoč upravljavcem vodovodnih sistemov v tem delu države.

Zapisnik pripravila: Jožica Goričanec in Boris Petric

Upravljalci vodnih virov Pomurja:

- Komunala G. Radgona, G. Radgona
- Radenska d.d., Radenci
- SIM Radenci d.o.o., Radenci
- KSP Ljutomer d.o.o., Ljutomer
- Vodovod Murska Sobota, Murska Sobota
- Komuna Beltinci d.o.o., Beltinci
- Občina Odranci, Odranci
- Občina Črenšovci, Črenšovci
- Občina Apače, Apače
- Občina Turnišče, Turnišče
- Občina Tišina, Tišina
- Občina Velika Polana, Velika Polana
- Občina Kobilje, Kobilje
- Občina Dobrovnik, Dobrovnik
- Občina Puconci, Puconci
- Občina Kuzma, Kuzma
- KS Noršinci, Noršinci pri M. Soboti
- KS Dokležovje, Dokležovje
- KS Melinci, Melinci
- KS Tešanovci, Viktor Časar Mlajtinci
- KS Hotiza, Hotiza